

Sygn. akt VIII U 68/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 r. w Gliwicach

sprawy A. J. (J.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 listopada 2014 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt. VIII U 68/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 listopada 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. J. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.2015 poz. 748 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie pracował jako cieśla stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał zatem pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu zatrudnienia od dnia 13.05.1974r. do dnia 19.06.1996r. w charakterze cieśli. Organ rentowy podniósł, że na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach ubezpieczony przedstawił świadectwo

z dnia 01.07.1997 roku, z którego wynika, że od dnia 13.05.1974r. do dnia 19.06.1996r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ciesielskie na budowie na stanowisku cieśla wymienionym w wykazie (nie wskazano w jakim wykazie), część II poz. 4 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 11 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 26.08.1988r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wzrostu emerytury (Dz. U. (...) nr 1/88 poz. 5 i 6), w tym w okresie od 04.09.1986r. do 15.09.1987r. praca na budowie eksportowej w P. (murarz). Organ rentowy argumentował, że w świadectwie z dnia 01.07.1997 roku pracodawca nie określił charakteru pracy ściśle według wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nadto pracodawca w świadectwie z dnia 01.07.1997 roku oraz w świadectwie z dnia 09.11.2011 roku powołał się na podstawę prawną uprawniającą jedynie do wzrostu emerytury z powołaniem wykazu C, która to praca nie jest tożsama z pracą wykonywaną na stanowiskach wymienionych w wykazie, czy B i uprawniała jedynie do wzrostu emerytury. Nadto ZUS o/Z. podniósł, że ubezpieczony od dnia 04.09.1986r. do dnia 15.09.1987r. korzystał z urlopu bezpłatnego (pracował na budowie eksportowej w P. jako murarz), podjął pracę od 22.09.1987r. Korzystał także z urlopu bezpłatnego od dnia 20.05.1991r. do 01.02.1992r. Organ rentowy doprecyzował, iż spornym okresem w niniejszej sprawie jest czas od dnia 13.05.1974r. do 15.09.1987r., od 22.09.1987r. do 19.05.1991r. oraz od 02.02.1992r. do dnia 19.06.1996r. Wskazał również, że odwołujący pobierał także zasiłki chorobowe.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. J., urodzony dnia (...) W dniu 19 sierpnia 2014r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...). Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat (akta emerytalne), z tym, że w ocenie ZUS nie udowodnił 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie 2 lata i 6 miesięcy.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS w dniu 28 listopada 2014r. wydał zaskarżoną decyzję odmowną. Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję wskazał w jej uzasadnieniu, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 2 lata i 6 miesięcy, mimo wykazania okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 25 lat, 7 miesięcy i 8 dni oraz osiągnięcia wymaganego wieku 60 lat.

W postępowaniu przed Sądem ubezpieczony domagał się uznania z pracę w warunkach szczególnych jego okresu zatrudnienia w latach od dnia 13.05.1974r. do 15.09.1987r., od 22.09.1987r. do 19.05.1991r. oraz od 02.02.1992r. do dnia 19.06.1996r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. na stanowisku cieśli.

W toku procesu Sąd ustalił, że odwołujący był zatrudniony od dnia 13.05.1974r. do dnia 19.06.1996r. na stanowisku cieśli w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G.. Od dnia 04.09.1986r. do dnia 15.09.1987r. korzystał z urlopu bezpłatnego (pracował na budowie eksportowej w P. jako murarz), podjął pracę od 22.09.1987r. Korzystał także z urlopu bezpłatnego od dnia 20.05.1991r. do 01.02.1992r. Od dnia 13.05.1974r. A. J. pracował jako cieśla, wcześniej od 01.09.1972r. do 11.06.1974 roku przyuczał się do zawodu jako uczeń ciesielski, następnie podjął zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę. Wykonywał prace ciesielskie, zbrojarskie, betonowanie przy budowie budynków mieszkalnych, obiektów przemysłowych i spożywczych, a nawet przy budowie szpitala. Przeważały jednakże prace ciesielskie, przy belkach i deskach ubezpieczony wykonywał też zawiązki dachowe. Zasadniczo ubezpieczony wykonywał wszystkie prace ciesielskie, oprócz normalnych obowiązków podejmował się także betonowania, jak również prac na wysokości przy budowie naroży, słupów i podciągów. Od 1974 roku ubezpieczony zaczął pracować w brygadzie S. Z., w 1982 roku sam został brygadziwą. W tym czasie A. J. pracował przy wykopach przy fundamentach budynków i kładł od podstaw szalunek na parterze i na każdej kondygnacji. Zaczynał z pracownikami od kopania, następnie robił szalunek oraz prace coraz wyżej w miarę powstawania budynku, w tym także przy ścianach. Pracował tzw. metodą ślizgową wykonując specjalne szalunki od podstaw budynku aż po dach. Pracował na osiedlu (...), przy budowie Technikum

Łączności, przy budowie (...) A. w G.. W latach 70-tych pracował przy płytach żelbetonowych. A. J. wykonywał ławy, ściany piwniczne, a także betonował stropy piwnic. Pracował w Ł. przy budowie bloków i kotłowni, robił szalowania oraz dach kotłowni, pracował także przy budowie domów jednorodzinnych, gdzie wykonywał prace ciesielskie w całym domu od piwnic po dachy. Jednakże ubezpieczony należał do brygady ciesielskiej, nie zaś do brygady zbrojarskiej, nie pracował też jako murarz. Za typowe prace ciesielskie przy dachach m.in. zakładaniu krokwi otrzymywał dodatki. Ubezpieczony otrzymywał też posiłki regeneracyjne w postaci zup. Tutejszy Sąd wyrokiem z dnia 24.10.2013 roku, sygn. akt: VIII U 3134/12 zmienił zaskarżoną decyzję ZUS-u i przyznał ubezpieczonemu C. S. prawo do emerytury. Z uzasadnienia orzeczenia wynika, iż C. S. wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie oraz prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

dowody:

- dokumenty akt organu rentowego, w tym w świadectwa pracodawcy z dnia 01.07.1997 roku oraz z dnia 09.11.2011 roku;
- zeznania ubezpieczonego A. J. k. 32-33;
- zeznania świadka C. S. k. 30;
- zeznania świadka S. Z. k. 30-32;
- zeznania świadka J. P. k. 41-42;
- dokumenty akt tutejszego Sądu o sygn. VIII U 3134/12
- akta osobowe ubezpieczonego.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd w zakresie czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie, dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i samego ubezpieczonego, gdyż są spójne, logiczne i wzajemnie się potwierdzają. W szczególności świadkowie opisali zakres i charakter prac wykonywanych przez odwołującego. S. Z. pracował z ubezpieczonym od 1974 roku do 1982 roku, z kolei C. S. pracował z nim od 1979 roku do 1991 roku. Natomiast mistrz budowy J. P. pracował z odwołującym od 1973 roku do 1996 roku. Świadkowie posiadali zatem wiedzę odnośnie charakteru zajęć podejmowanych przez ubezpieczonego w zakładzie pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. J. nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227, ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu

31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 powołanego artykułu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a nie osiągnął wymaganego wieku.

Takie rozumienie omawianego przepisu potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lipca 2007r. w sprawie I UK 62/07 (publ. OSNP 2008/17-18/269) stwierdzając, że „prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia warunki określone w tym przepisie, niezależnie od tego, kiedy osiągnął wiek przewidziany w art. 32 tej ustawy”.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia, wykazał okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 25 lat, 7 miesięcy i 8 dni, nie jest członkiem OFE. Kwestie te nie były sporne. Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył mu do tego okresu jedynie 2 lata i 6 miesięcy. Zadaniem Sadu w niniejszej sprawie było stwierdzenie czy ubezpieczony A. J. legitymuje się okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Podkreślenia wymaga, iż celem Sądu było ustalenie faktycznie wykonywanej przez ubezpieczonego w kwestionowanym okresie pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony nie wykazał, iż posiada wymagany 15-letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że praca ubezpieczonego w okresie zatrudnienia od dnia 13.05.1974r. do 15.09.1987r., od 22.09.1987r. do 19.05.1991r. oraz od 02.02.1992r. do dnia 19.06.1996r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. nie odpowiadała pracy wymienionej w wykazie prac w warunkach szczególnych. Prace takie wymienione zostały w wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8 poz. 43 ze zm.), gdzie szczegółowo wymieniono rodzaje prac zaliczonych do takiej kategorii. Ponadto § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wskazuje, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wprawdzie ubezpieczony wskazuje, że w jego ocenie, jego zatrudnienie w spornym okresie stanowiło pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Powołał się przy tym na świadectwo z dnia 01.07.1997 roku, z którego wynika, że od dnia 13.05.1974r. do dnia 19.06.1996r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ciesielskie na budowie na stanowisku cieśla wymienionym w wykazie (nie wskazano w jakim wykazie), część II poz. 4 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 11 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 26.08.1988r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wzrostu emerytury (Dz. U. (...) nr 1/88 poz. 5 i 6), w tym w okresie od 04.09.1986r. do 15.09.1987r. praca na budowie eksportowej w P. (murarz). Podkreślenia jednak wymaga, iż w postępowaniu odwoławczym przed Sądem

nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

W niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że A. J. pracował zasadniczo jako cieśla. Wykonywał wszystkie typowe prace ciesielskie, pracował przy krokwiach, robił zawiązki dachowe. Jego praca polegała na czynnościach ciesielskich wykonywanych w całym budynku od piwnic po sufity dachów. Sam ubezpieczony podnosił, że wykonywał wszystkie prace ciesielskie od piwnic aż do sufitu. Potwierdził, że pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako cieśla. Co prawda A. J. wykonywał niekiedy również prace zaliczone do pracy w warunkach szczególnych w wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. W szczególności pracował przy wykopach, kładł od podstaw szalunek, pracował przy płytach żelbetonowych, wykonywał także ściany piwniczne, a także betonował stropy piwnic (prace betoniarskie i zbrojarskie). Również częściowo odwołujący wykonywał prace na wysokościach, głównie ciesielskie, m.in. przy zakładaniu krokwi i robieniu zawiązek dachowych. Nie były to jednak prace wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co potwierdzili w swoich zeznaniach nie tylko świadkowie S. Z. i C. S., ale również sam ubezpieczony. Zasadniczo zaś A. J. pracował jako cieśla, co stanowiło jego główne zajęcie, inne prace wykonywał dodatkowo w zależności od potrzeb, jednakże nie przez cały czas zatrudnienia. Jak podniósł Sąd Apelacyjny w Szczecinie w uzasadnieniu wyroku z dnia 07.03.2014 roku, sygn. akt: III AUa 733/13 (Lex nr 1466899) „Praca cieśli nie jest tam w żadnym miejscu wymieniona, a zatem nie jest to praca w szczególnym charakterze lub szczególnych warunkach.” W dalszej części wyводу prawnego Sąd odniósł się do kwestii mocy dowodowej świadectwa pracodawcy wystawionego w oparciu o zarządzenie ministerialne podając „Jednocześnie ze świadectwa pracy z dnia 7 września 1990 r. wystawionego przez pracodawcę wynika, iż ubezpieczony od dnia 1 września 1968 r. do 7 września 1990 r. wykonywał prace jako cieśla. Określenie ich jako prace wykonywane w szczególnych warunkach, z powołaniem się na wymienienie tych stanowisk w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach prac nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniających do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury i renty (Dz. Urz. (...) nr 3 poz. 9), nie może powodować żadnych skutków prawnych. Wymienienie przytoczonego stanowiska pracy wyłącznie w tym akcie resortowym, bez jakiegokolwiek odniesienia do stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach ujętych w jednym z działów wykazu A - załącznika do powoływanego powyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oznacza, że praca ta nie jest pracą, o której mowa w art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach. Tak więc wymienienie pracy cieśli, wyłącznie w akcie niższego rzędu (zarządzeniu Ministra), którego treść wykracza poza upoważnienie i pozostaje bez związku z jego przepisami, traktowanymi jako "przepisy dotychczasowe" - nie wywołuje skutków przewidzianych w art. 32 ust. 1 ustawy”. Tutejszy Sąd podziela zapatrywania prawne wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 07.03.2014 roku, sygn. akt: III AUa 733/13. Zasadnicze znaczenie dla przyznania prawa do wcześniejszej emerytury ma okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach określonej w wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., a którą to okoliczność Sąd ustala w oparciu o wszystkie dostępne dowody. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że A. J. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że A. J. nie spełnił warunków nabycia prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.2015 poz. 748 z późn. zm.) z uwagi na nie wykazanie, iż posiadania na dzień 1 stycznia 1999r. 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji i odwołanie oddalił.

(-) SSO Joanna Smycz